

» dabitur anima mea : » non dicit : Audiant gentes, et jucundentur ; audiant homines, et jucundentur : sed, « Audiant mites, et jucundentur. » Audiant quibus sapit. Mitis enim erat Christus : « Sicut ovis ad immolandum ductus est<sup>1</sup>. » Propterea mitis, quia sicut ovis ad immolandum ductus est. « Audiant mites et jucundentur. » Quia sapiunt quod dictum est : « Gustate, et videte quam » suavis est Dominus : beatus vir qui sperat in eum<sup>2</sup>. » Longam lectionem audivimus, brevis est dies : longo Sermone etiam nos tenere vestram patientiam non debemus. Novimus quia patienter audistis, et diu stando et audiendo tanquam Martyri compassi estis. Qui audit vos, amet vos, et coronet vos.

### SERMO CCLXXV<sup>3</sup>.

#### *In Natali Martyris Vincentii, II.*

I. MAGNUM et multum mirandum spectaculum noster animus cepit : nec inanissimam et perniciosissimam, sicut solet in theatris quarumque nugarum, sed plane utilissimam et fructuosissimam voluptatem oculis interioribus hausimus, cum beati Vincentii gloriosa passio legeretur. Erat videre invictam Martyris animam contra insidias antiqui hostis, contra sævitiam impii judicis, contra dolores mortalis carnis, acerrima conflictatione certantem, et in

<sup>1</sup> Isai. LIII, 7. — <sup>2</sup> Psal. XXXIII, 9. — <sup>3</sup> Alias 9 inter editos a Parisiensibus.

adjutorio Domini cuncta superantem. Ita plane, charissimi, ita prorsus fuit : in Domino laudemus hanc animam, ut audiant mites, et jucundentur<sup>1</sup>. Quas voces audierit, quas reddiderit, quæ tormenta devicerit, decursa lectio declaravit, et nobis tanquam in conspectu quæ gesta sunt posuit. Tanta pœna erat in membris, tanta securitas in verbis, tanquam alius torqueretur, alius loqueretur. Et vere alius : prædixit enim hoc Dominus, et promisit Martyribus suis dicens : « Non vos estis qui loquimini, sed » Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis<sup>2</sup>. » In Domino ergo laudetur hæc anima. « Nam quid est homo, » nisi quod memor est ejus<sup>3</sup>? Aut quæ vires pulveris, nisi illo adjuvante, qui nos fecit ex pulvere? « Ut qui gloriatur, in Domino gloriatur<sup>4</sup>. » Si enim diabolicus et seductor spiritus plerumque implet vel fallaces vates, vel falsos martyres suos, ut tormenta corporis vel ipsi sibi ingerant, vel ingesta contemnant : quid magnum est Domino Deo nostro ad confirmandam prædicationem nominis sui, ipsorum prædicatorum carnem quidem in manus persequentium tradere, mentem vero in arcem libertatis assumere ; ut etiam dum illa patitur iniquitatem, hæc asserat veritatem? scilicet ut victores non tolerantia faciat, sed justitia : quoniam Martyres discernit causa, non pœna. Multi enim dolores toleraverunt pertinacia, non constantia ; vitio, non virtute ; pravo errore, non recta ratione ; diabolo possidente, non persequente. In nostro autem vincente Vincentio, ille quidem vincebat, qui possidebat : sed ille possidebat, qui principem hujus mundi miserat foras<sup>5</sup> ; ut etiam pugnans extrinsecus superaretur, qui jam fuerat superatus, ne intus dominaretur. Ille quippe qui missus est foras, non cessans tanquam leo ru-

<sup>1</sup> Psal. XXXIII, 3. — <sup>2</sup> Matth. X, 20. — <sup>3</sup> Psal. VII, 5. — <sup>4</sup> I Cor. I, 31. — <sup>5</sup> Joan. XII, 31.

giens circuit requirendo quem devoret<sup>1</sup>. Sed eum expugnat ille pro nobis, qui eo excluso regnat in nobis.

II. Denique magis diabolus non victo Vincentio, quam Vincentius persequente diabolo torquebatur. Quanto enim erant illa truculentiora et exquisitorum tormenta, tanto magis tortus de torquente triumphabat; et ex illa carne tanquam ex terra suo sanguine irrigata, de qua plus dolebat inimicus, palma crescebat. Sed quia ille latenter sævit, et latenter victus affligitur, manifeste apparebat in præside homine, quid in occulto diabolus pateretur, et ille invisibilis adversarius per sui vasculi, quod impleverat, crepantis rimulas prodebat. Voces enim hujus hominis, oculi, vultus, et turbulentus totius corporis motus, indicabant quam graviora tormenta sentiret interiorius, quam erant quæ Martyri infligebat exteriorius. Si consideremus perturbationem torquentis et tranquillitatem tormenta patientis, videre facillimum est quis erat sub poenis, quis supra poenas. Quæ gaudia erunt in virtute regnantium, quando tanta sunt pro veritate morientium? Quid erit cum corporis incorruptione fons vitæ, quando ros ejus inter tormenta tam dulcis est? Et quid faciet impiis æterna flamma, quos ita vastat irati cordis insania? Quid passuri sunt, cum judicabuntur, qui jam cum judicant cruciantur? Judicia futura sanctorum quid habitura sunt potestatis, cum in hac vita tribunal judicis catasta torserit Martyris?

III. Magnum autem Dominus testimonium præbet testibus suis, cum ille qui rexit corda certantium, nec corpora deserit mortuorum, velut de hujus ipsius beati Vincentii corpore præclarissimum miraculum exhibuit; ut id quod inimicus omnino non apparere cupierat, sategerat, fecerat, tam præsentem nutu divino proderetur, et religio-

<sup>1</sup> 1 Petr. v, 8.

sus humandum venerandumque demonstraretur, ut victricis pietatis et devictæ impietatis præclara in eo memoria perduraret. « Vere pretiosa in conspectu Domini mors » sanctorum ejus<sup>1</sup>: » quando nec terra carnis vita deserente contemnitur; et invisibili anima de domo visibili discedente, habitaculum servi cura Domini custoditur, et in gloriam Domini a conservis fidelibus honoratur. Quid enim agit Deus, mira opera faciendo circa sanctorum corpora defunctorum, nisi testimonium perhibet, sibi non perire quod moritur, et ut hinc intelligatur in quali honore secum habeat animas occisorum, quando caro exanimis tanto effectu Divinitatis ornatur? Sicut enim de membris Ecclesiæ loquens Apostolus, similitudinem adhibuit de membris corporis nostri, quoniam « Quæ inho- » nesta sunt nostra; his abundantiorum honorem circum- » ponimus<sup>2</sup>: » ita providentia Creatoris cadaveribus Martyrum tam præclara miraculorum testimonia præstando, abundantiorum honorem exsanguibus reliquiis hominum circumponit, et quod vita emigrante tanquam deforme jam remanet, ibi evidentius præsens vitæ dator apparet.

<sup>1</sup> Psal. cxv, 15. — <sup>2</sup> 1 Cor. xii, 23.

SERMO CCLXXVI<sup>1</sup>.*In festo Martyris Vincentii, III.*

I. In passione, quæ nobis hodie recitata est, fratres mei, evidenter ostenditur iudex ferox, tortor cruentus, Martyr invictus. In cuius corpore poenis variis exarato, jam tormenta defecerant, et adhuc membra durabant. Tot convicta miraculis persistebat impietas, tot vexata suppliciis non cedebat infirmitas: agnoscat ergo operata Divinitas. Quando enim corruptibilis pulvis contra tam immania tormenta duraret, nisi in eo Dominus habitaret? In his enim omnibus ille agnoscendus, ille glorificandus, ille laudandus est, qui et in prima vocatione dedit fidem, et in suprema passione virtutem. Vultis nosse quia utrumque donatum est? Audite apostolum Paulum: « Vobis, » inquit, donatum est pro Christo, non solum ut credatis » in eum, verumetiam ut patiamini pro eo<sup>2</sup>. » Acceperat hæc utraque Levita Vincentius, acceperat et habebat. Si enim non accepisset, quid haberet? Habebat in sermone fiduciam, habebat in passione tolerantiam. Nemo ergo de suo corde præsumat, quando profert sermonem; nemo de suis viribus confidat, quando suffert tentationem: quia et ut bona prudenter loquamur, ab illo est nostra sapientia; et ut mala fortiter perferamus, ab illo est nostra patientia. Recolite Dominum Christum suos in Evangelio Discipulos admonentem: recolite Martyrum Regem co-

<sup>1</sup> Alias 12 de Sanctis. — <sup>2</sup> Philip. 1, 29.

hortes suas armis spiritualibus instruentem, bella monstrantem, adjutoria ministrantem, præmia pollicentem: qui cum dixisset Discipulis suis: « In hoc mundo pressuram habebitis; » mox unde territi consolarentur, adjunxit dicens: « Sed confidite, ego vici mundum<sup>1</sup>. » Quid ergo miramur, charissimi, si in illo Vincentius vicit, a quo victus est mundus? « In hoc, inquit, pressuram habebitis: » ut si premit, non opprimat; si oppugnat, non expugnet.

II. Duplicem mundus aciem producit contra milites Christi. Advertite, fratres. Duplicem, dixi, aciem producit mundus contra milites Christi. Blanditur enim, ut decipiat; terret, ut frangat. Non nos teneat voluptas propria, non nos terreat crudelitas aliena; et victus est mundus. Ad utrosque aditus occurrit Christus, et non vincitur Christianus. Si consideretur in ista passione humana patientia, incipit esse incredibilis; si agnoscatur divina potentia, desinit esse mirabilis. Tanta grassabatur crudelitas in Martyris corpore, et tanta tranquillitas proferebatur in voce, tantaque poenarum asperitas sæviebat in membris, et tanta securitas sonabat in verbis; ut miro modo putaremus Vincentio patiente, alium non loquentem torqueri. Et vere, fratres, ita erat: prorsus ita erat: alius loquebatur. Promisit enim et hoc testibus suis Christus in Evangelio, quos ad hujusmodi certamina præparabat. Sic enim ait: « Nolite præmeditari quomodo aut quid loquamini. » Non enim vos estis qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis<sup>2</sup>. » Caro ergo patiebatur, et Spiritus loquebatur. Et loquente Spiritu non solum convincebatur impietas, sed etiam confortabatur infirmitas.

III. Clariorem nobis Martyrem tot tormenta faciebant.

<sup>1</sup> Joan. xvi, 33. — <sup>2</sup> Matth. x, 19, 20.

Multipli enim vulnerum varietate confossus, non deferebat pugnam, sed acrius iterabat. Putares quod eum duraret flamma, non ureret; et tanquam figuli fornax lutum molle suscipiens, duram redderet testam. Poterat Martyr noster dicere Daciano: Jam non urit ignis tuus carnem meam, quia « Exaruit velut testa virtus mea<sup>1</sup>. » Et quoniam veraciter scriptum est: « Vasa figuli probat » fornax, et homines justos tentatio tribulationis<sup>2</sup>; » probatus est atque decoctus illo igne Vincentius: arsit vero et crepuit Dacianus. Si enim non ardebat, unde clamabat? Quid enim erant verba irascentis, nisi fumus ardentis? Ergo Martyri nostro refrigerium in corde habenti, flammam extrinsecus admovebat: sed ipse facibus furoris accensus, tanquam clibanus intus ardebat, et habitorem suum diabolus concremabat. Per furiosas enim Daciani voces, per truces oculos et minaces vultus et totius corporis motus ille habitator ejus interior monstrabatur; et per hæc signa visibilia, tanquam per sui vasculi, quod impleverat, crepantis rimulas videbatur. Non tantum Martyrem cruciabant tormenta, quantum illum vastabat insania.

IV. Sed jam, fratres, illa omnia transierunt, et ira Daciani, et poena Vincentii. Nunc autem poena Daciano, corona vero manet Vincentio. Denique his præmissis futuræ videlicet retributionis finibus, etiam in hoc mundo Martyrum gloriam demonstramus. Quæ hodie regio, quæve provincia ulla, quousque vel romanum imperium, vel christianum nomen extenditur, Natalem non gaudet celebrare Vincentii. Quis autem hodie Daciani vel nomen audisset, nisi Vincentii passionem legisset? Quod vero tanta cura servavit Dominus Martyris corpus, quid aliud demonstravit, nisi se gubernasse viventem, quem non

<sup>1</sup> Psal. xxi, 16. — <sup>2</sup> Eccli. xxvii, 6.

reliquit exanimem? Vicit ergo Dacianum vivens Vincentius, vicit et mortuus. Vivens tormenta calcavit, mortuus maria transnavit. Sed ipse inter undas gubernavit cadaver extinctum, qui inter ungulas animum donavit invictum. Non flexit flamma tortoris cor ejus, non mersit aqua maris corpus ejus. Sed in his et hujusmodi omnibus nihil est aliud, nisi « Pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus<sup>1</sup>. »

#### SERMO CCLXXVII<sup>1</sup>.

##### *In festo Martyris Vincentii, IV.*

In quo disputatur de corpore spiritali post resurrectionem, et utrum ejusmodi corporis oculis videri Deus possit.

##### *Habitus in Basilica Restituta.*

I. Oculis fidei certantem expectavimus Martyrem, et amavimus totum invisibiliter pulchrum. Qualis enim decoris habebat spiritum, cujus fuit et cadaver invictum? Dominum confessus est vivus: inimicum superavit et mortuus. Quid putamus, fratres, quod istum honorem providentia et consilium omnipotentis Creatoris cum etiam defuncto corpori detulit, Martyri aliquid præstitit? Quid enim, si non sepeliretur, ignorabat ille undè suscitaretur? Illi et in victoria corona, et in resurrectione servata est vita æterna. Sed de corpore ejus, Ecclesiæ præstita est

<sup>1</sup> Psal. cxv, 15. — <sup>2</sup> Alias de Diversis 102.